

**ROZPORZĄDZENIE
MINISTRA PRZEMYSŁU I HANDLU**

z dnia 16 lutego 1934 r.

o ordynacji wyborczej do izb rzemieślniczych.

Na podstawie art. 6 ust. 3 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 27 października 1933 r. o izbach rzemieślniczych i ich związku (Dz. U. R. P. Nr. 85, poz. 638) zarządzam co następuje:

§ 1. Obwody wyborcze w okręgu izby rzemieślniczej obejmują obszar jednego do ośmiu powiatów. W m. st. Warszawie obwody wyborcze obejmują obszar od jednego do dziewięciu komisariatów Policji Państwowej.

§ 2. Podział mandatów radców izby rzemieślniczej oraz ich zastępców zależy od liczebności zakładów rzemieślniczych w obwodach wyborczych.

Stosunkowo większa liczba mandatów powinna przypadać na obwód wyborczy, w którym znajduje się siedziba izby rzemieślniczej.

§ 3. Ilość obwodów wyborczych oraz ich granice, ilość mandatów radców i ich zastępców, przypadająca z wyborów na każdy obwód, określa statut

izby, miejsca zaś głosowania w obrębie danego obwodu wyznacza właściwy wojewoda.

§ 4. Wybory radców izby rzemieślniczej oraz ich zastępców są przeprowadzane listami kandydatów, reprezentujących zawodowe interesy rzemiosła w kolejności największej liczby przedstawicieli poszczególnych rodzajów wykonywanego rzemiosła w każdym obwodzie wyborczym okręgu izby rzemieślniczej.

W tym celu władza przemysłowa wojewódzka ustala, z których rodzajów rzemiosła mają być w danym obwodzie wyborczym wybrani radcowie izby i ich zastępcy, oraz najpóźniej 54 dnia przed terminem wyborów powiadomi o tem przewodniczących głównej i obwodowej komisji wyborczej, jak również obwieści w „Dzienniku Wojewódzkim”.

§ 5. Ustalenia, o którym mowa w § 4 ust. 2, dokonywa władza przemysłowa wojewódzka w sposób następujący:

- a) władze przemysłowe I instancji, na podstawie rejestrów kart rzemieślniczych i według stanu tych rejestrów w dniu poprzedzającym na 85 dni termin wyborów, sporządzają dla każdego obwodu wyborczego zestawienia ilości osób, posiadających karty rzemieślnicze, według rodzajów wykonywanego przez nich rzemiosła;

- b) na podstawie powyższych zestawień, jak również na podstawie ilości mandatów radców izby, przypadających na dany obwód wyborczy, władza przemysłowa wojewódzka określa, które rodzaje rzemiosła, jako najliczniej reprezentowane w danym obwodzie wyborczym, mają otrzymać mandaty z tegoż obwodu wyborczego, po jednym dla każdego rodzaju rzemiosła;
- c) gdyby jednak przy rozdzielaniu mandatów okazało się, że w całym okręgu izby jednemu i temu samemu rodzajowi rzemiosła miałyby przypaść mandaty w kilku obwodach wyborczych, natenczas przyznaje się mandat dla danego rodzaju rzemiosła w tym obwodzie wyborczym, w którym ten rodzaj rzemiosła w zestawieniu z pozostałymi obwodami wyborczymi jest najliczniej reprezentowany; pozostałe mandaty w innych obwodach wyborczych przydziela się rodzajom rzemiosła w kolejności najliczniej reprezentowanym, które albo jeszcze mandatu nie otrzymały, albo też są liczniej reprezentowane od takiegoż samego rodzaju rzemiosła w innym obwodzie wyborczym. Jeżeli w danym obwodzie wyborczym nie można znaleźć kolejno najliczniejszego rodzaju rzemiosła, natenczas należy w całym okręgu izby odnaleźć kolejny rodzaj rzemiosła, który w żadnym innym obwodzie wyborczym nie otrzymał mandatu, i temu rodzajowi rzemiosła przeznaczyć mandat.

§ 6. Władze przemysłowe I-ej instancji najpóźniej w dniu 52 przed terminem wyborów sporządzają w trzech egzemplarzach spis rzemieślników, posiadających w dniu wyznaczenia terminu wyborów czynne prawo wyborcze, określone w ust. 3 art. 4 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 27 października 1933 r. (Dz. U. R. P. Nr. 85, poz. 638).

Jeżeli posiadający prawo wybierania prowadzi samostannie przemysł rzemieślniczy w kilku obwodach w okręgu izby rzemieślniczej, właściwym dla niego obwodem wyborczym będzie ten, który wyborca określa jako główną siedzibę swego przedsiębiorstwa.

Spis powinien zawierać następujące rubryki: 1) numer porządkowy, 2) nazwiska wyborców w porządku alfabetycznym, 3) imiona, 4) wiek, 5) rodzaj wykonywanego rzemiosła, 6) datę wydania karty rzemieślniczej, 7) adres zakładu rzemieślniczego.

§ 7. Najpóźniej 51 dnia przed terminem wyborów władza przemysłowa I-ej instancji prześle 3 egzemplarze spisu wyborców przewodniczącemu właściwej obwodowej komisji wyborczej, który wyłoży spis ten do przejrzania w lokalu wyborczym.

Najpóźniej 45 dnia przed terminem wyborów prześle obwodowa komisja wyborcza jeden egzemplarz spisu wyborców do głównej komisji.

§ 8. Spisy wyborców będą wyłożone do przejrzania, począwszy od 49 dnia przed terminem wyborów, przez 14 dni w lokalu obwodowej komisji wy-

borczej codziennie przez 6 godzin i to w takiej porze, by ułatwić wszystkim wyborcom przejrzanie spisu.

Przeoglądanie spisu wyborców uprawnia także do robienia notatek i wyciągów ze spisu.

Najpóźniej do 16 dni po wyłożeniu spisu każdy posiadający prawo wybierania ma prawo wnieść do obwodowej komisji wyborczej reklamacje z powodu pominięcia jego samego, jak również przeciw wpisaniu kogokolwiek nieuprawnionego.

Reklamacje mogą być zgłaszane pisemnie lub ustnie do protokołu i powinny być odpowiednio umotywowane.

Reklamacje bezimienne nie mogą być przyjmowane.

§ 9. Reklamacje przeciw pominięciu osoby, uprawnionej do wybierania, rozpatruje obwodowa komisja wyborcza niezwłocznie i wydaje decyzję.

W razie potrzeby może obwodowa komisja wyborcza zażądać od reklamującego uzupełnienia przedstawionych dowodów.

Odmowną decyzję obwodowa komisja wyborcza doręcza osobie, pominiętej w spisie, w sposób przepisany w § 11.

§ 10. O wniesieniu reklamacji przeciw wpisaniu do spisu wyborców osoby nieuprawnionej do wybierania obwodowa komisja wyborcza jest obowiązana w przeciągu 24-ch godzin przesłać zawiadomienie osobie, której prawo wybierania jest podane w wątpliwość, z pouczeniem, iż służy jej w ciągu 3-ch dni od daty doręczenia zawiadomienia prawo wniesienia na piśmie lub ustnie do protokołu sprzeciwu, poparte go dowodami.

Obwodowa komisja wyborcza niezwłocznie rozpatruje reklamacje oraz wniesione sprzeciwy, poczem wydaje decyzję i zawiadamia interesowanych.

§ 11. Wszelkie zawiadomienia doręcza się albo przez pocztę za zwrotnym pokwitowaniem, albo w inny sposób za potwierdzeniem odbioru do rąk własnych lub pełnoletniego członka rodziny, bądź domownika osoby zainteresowanej. Treść zawiadomienia obwodowa komisja wyborcza wywiesza w swym lokalu, dostępnym dla publiczności.

§ 12. Przeciw decyzjom obwodowej komisji wyborczej służy interesowanemu wyborcy prawo odwołania się do głównej komisji wyborczej. Odwołanie to należy wnieść przez właściwą obwodową komisję wyborczą w ciągu 3-ch dni, licząc od daty doręczenia zawiadomienia (§ 11).

§ 13. W razie uprawomocnienia się decyzji obwodowej komisji wyborczej komisja prostuje odpowiednio spis wyborców.

Najpóźniej 20 dnia przed terminem wyborów obwodowa komisja wyborcza przesyła głównej komisji obydwie egzemplarze sprostowanych przez siebie spisów wyborców z aktami wniesionych reklamacyj, sprzeciwów oraz zażaleń przeciw powziętym decyzjom.

§ 14. Główna komisja wyborcza rozpatruje wniesione zażalenia i ustala ostatecznie nadesłane spisy wyborców, które po zatwierdzeniu przesyła najpóźniej 10-go dnia przed terminem wyborów obwodowym komisjom wyborczym, czyniąc jednocześnie odpowiednie poprawki w egzemplarzu poprzednio otrzymanym (§ 7); egzemplarz ten główna komisja zwraca następnie właściwej władzy przemysłowej I instancji.

§ 15. Od chwili zatwierdzenia spisu wyborców przez główną komisję wyborczą nie można umieszczać w spisie nowych wyborców, wykreślać zaś z listy wolno tylko osoby zmarłe a to na podstawie urzędowego świadectwa zgonu; świadectwo to dołącza się do aktów wyborczych.

§ 16. Najpóźniej dnia 6 przed terminem wyborów przewodniczący obwodowej komisji wyborczej wyłoży zatwierdzony ostatecznie spis wyborców do publicznego przeglądu przez 5 dni w lokalu komisji.

Do prawa przeglądania spisu oraz godzin jego wyłożenia mają odpowiednie zastosowanie przepisy § 8.

§ 17. Listy kandydatów na radców Izby wraz z równą liczbą kandydatów na ich zastępców z każdego obwodu wyborczego powinny być zgłaszane pisemnie na ręce przewodniczącego głównej komisji wyborczej nie później niż 30-go dnia przed terminem wyborów.

Na liście powinni być zamieszczeni tylko ci kandydaci, którzy reprezentują rodzaje rzemiosła, ustalone przez przemysłową władzę wojewódzką, stosownie do przepisów § 4.

Kandydatura może być zgłoszona tylko za zgodą kandydata. Stosowna deklaracja, zaopatrzona jego własnoręcznym podpisem, powinna być wręczona przewodniczącemu głównej komisji wyborczej nie później niż 22-go dnia przed terminem wyborów.

Deklaracja ta musi zawierać oświadczenie, że kandydat jest obywatelem polskim i według swej najlepszej wiedzy posiada prawo wybieralności. W braku takiego oświadczenia należy wykreślić kandydata z listy.

§ 18. Zgłoszenie powinno być podpisane co najmniej przez 150 wyborców ze wszystkich rodzajów rzemiosła, wykonywanych we właściwym obwodzie wyborczym. Ta sama osoba nie może podpisać więcej niż jedno zgłoszenie. Zgłoszenie może być podpisywane w oddzielnych deklaracjach.

Wyborców, reprezentujących te rodzaje rzemiosła, w odniesieniu do których liczba warsztatów w danym obwodzie wyborczym jest mniejsza niż 5, właściwy wojewoda może zwalniać od podpisania list.

§ 19. Zgłaszający obwodową listę kandydatów powinni jednocześnie wskazać swego męża zaufania i jego zastępcę, uprawnionych do porozumiewania się z władzami wyborczymi i składania oświadczeń w sprawie zgłoszonych list.

Mąż zaufania i jego zastępca muszą posiadać czynne prawo wyborcze.

§ 20. Wyborcy, podpisujący zgłoszenie listy kandydatów, powinni podać obok swojego czytelnego podpisu swój wiek, zawód rzemieślniczy i dokładny adres tak, aby co do osoby podpisującego nie mogło być żadnej wątpliwości.

§ 21. Każda zgłoszona lista kandydatów powinna być oznaczona w ten sposób, aby odróżniała się od innych list.

W razie podniesienia przez mężów zaufania zarzutów, że oznaczenie zgłoszonych list kandydatów może wprowadzić albo wprowadza wyborców w błąd, przewodniczący głównej komisji wyborczej wezwie interesowanych mężów zaufania do porozumienia się, a gdyby ono nie było osiągnięte, oznaczy listę zgodnie z rzeczywistymi stosunkami.

§ 22. Oświadczenie kandydata, iż zgadza się na umieszczenie go na liście kandydatów, może być uczynione także telegraficznie, jednakże pod warunkiem, że najpóźniej przed wydrukowaniem listy nadejdzie pisemne oświadczenie kandydata.

§ 23. W zgłoszonych listach kandydatów należy podać nazwisko, imię, wiek, rodzaj wykonywanego rzemiosła i miejsce zamieszkania każdego kandydata tak, aby nie mogło być wątpliwości co do jego osoby.

Nazwiska kandydatów powinny być oznaczone kolejnymi numerami.

§ 24. Przewodniczący głównej komisji wyborczej powinien wydać pisemne potwierdzenie zgłoszenia listy kandydatów oraz złożenia oświadczenia kandydatów co do przyjęcia kandydatury.

§ 25. Przewodniczący głównej komisji wyborczej bada, czy zgłoszone listy kandydatów odpowiadają przepisom niniejszym, o dostrzeżonych zaś brakach i wadach zawiadamia męża zaufania listy najpóźniej w 3 dni po jej zgłoszeniu.

§ 26. Jeżeli wskazane braki i wady nie zostaną przez męża zaufania usunięte w ciągu 5 dni od dnia zawiadomienia, główna komisja wyborcza stwierdza nieważność zgłoszonej listy i zawiadamia o swej decyzji męża zaufania.

§ 27. W razie zgłoszenia kilku list główna komisja wyborcza po ostatecznym ustaleniu list zarządza wydrukowanie ich i rozplakatowanie pod numerami i nazwami, jakie im przysługują, z uwzględnieniem kolejności ich numerów.

Podpisów, umieszczonych na zgłoszeniach list kandydatów, nie należy drukować.

Listy kandydatów najpóźniej 12 dnia przed terminem wyborów mają być w dostatecznej liczbie rozesełane do właściwych obwodowych komisji wyborczych z poleceniem rozplakatowania.

Jeżeli została zgłoszona w obwodzie wyborczym tylko jedna lista kandydatów, głosowanie się nie odbywa a kandydatów, zgłoszonych na tej liście, należy uznać za wybranych.

§ 28. Do przeprowadzenia wyborów ustanawia się niezwłocznie po wyznaczeniu terminu wyborów:

- 1) główną komisję wyborczą na cały okrąg izby, w miejscu siedziby izby;
- 2) obwodowe komisje wyborcze, po jednej dla każdego obwodu wyborczego, w którym odbywają się wybory, z siedzibą w miejscowości, wyznaczonej przez wojewodę;
- 3) miejscowe komisje wyborcze dla każdego miejsca głosowania, o ile miejsc głosowania w danym obwodzie wyborczym jest więcej niż jedno.

§ 29. Nadzór nad czynnościami komisji wyborczych sprawuje wojewódzka władza przemysłowa.

§ 30. Główna komisja wyborcza składa się z przewodniczącego lub jego zastępcy, wyznaczonych przez wojewodę z pośród urzędników państwowych, oraz z 8-miu członków i 8-miu ich zastępców, wyznaczonych przez wojewodę z pośród kandydatów, zgłoszonych wojewodzie przez przedstawicieli 8 najliczniejszych w okręgu izby rodzajów wykonywanego rzemiosła. Rodzaje tych rzemiosł wskaże wojewoda.

§ 31. Przedstawiciele wskazanych przez wojewodę rodzajów rzemiosła zakomunikują wojewodzie imię, nazwisko, zawód i dokładny adres każdego z kandydatów na członków głównej komisji i ich zastępców najpóźniej do dnia 56 przed terminem wyborów.

§ 32. Zastępca przewodniczącego głównej komisji wyborczej oraz zastępcy członków tej komisji wchodzi w skład jej tylko w razie nieobecności osoby, którą zastępują.

§ 33. Mężowie zaufania lub ich zastępcy, delegowani przez zgłaszających listy kandydatów po jednym od każdej listy (§ 19), mają prawo uczestniczenia we wszystkich zebraniach głównej komisji wyborczej z głosem doradczym w sprawach dotyczących ich list. Mężowie zaufania i ich zastępcy powinni wskazać komisjom wyborczym adresy, pod jakimi chcą otrzymywać zawiadomienia komisji.

§ 34. Obwodowe komisje wyborcze składają się z przewodniczącego lub jego zastępcy, którym jest z urzędu przełożony władzy przemysłowej I instancji miejsca siedziby komisji lub jego zastępcę, oraz z 4 członków i 4 zastępców.

Członkowie komisji wyborczej tudzież ich zastępcy są wyznaczani przez wojewodę z pośród kandydatów, przedstawionych przez przedstawicieli 4 najliczniejszych w obwodzie wyborczym rodzajów wykonywanego rzemiosła. Rodzaje tych rzemiosł wskaże wojewoda.

Zastępca przewodniczącego obwodowej komisji wyborczej oraz zastępcy jej członków wchodzi w skład komisji tylko w razie nieobecności osoby, którą zastępują.

§ 35. Przedstawiciele wskazanych przez wojewodę rodzajów rzemiosła zakomunikują wojewodzie imię, nazwisko, zawód i dokładny adres każdego z kandydatów na członków obwodowej komisji wyborczej i ich zastępców najpóźniej do dnia 56 przed terminem wyborów.

§ 36. Do powzięcia uchwał przez główną i obwodowe komisje wyborcze niezbędna jest obecność przewodniczącego lub jego zastępcy i przynajmniej połowy liczby członków właściwej komisji lub ich zastępców.

Uchwały zapadają zwykłą większością głosów. Przewodniczący nie głosują, rozstrzygają natomiast w razie równości głosów.

§ 37. Protokół obrad komisji prowadzi jeden z jej członków, wyznaczony przez przewodniczącego.

Protokoły powinny być podpisane przez wszystkich obecnych na zebraniu członków komisji.

§ 38. Członkiem głównej i obwodowej komisji wyborczej oraz jego zastępcą może być tylko osoba, posiadająca prawo wybierania do izby oraz umiejąca czytać i pisać po polsku.

Kandydat na radcę izby lub kandydat na jego zastępcę nie może brać udziału w pracach głównej lub obwodowej komisji wyborczej.

§ 39. Członkowie głównej i obwodowej komisji wyborczej i ich zastępcy nie mogą się uchylać bez usprawiedliwionych przyczyn od pełnienia swych czynności.

§ 40. Członkowie głównej i obwodowej komisji wyborczej i ich zastępcy, którzy wskutek udziału w pracach wyborczych ponieśli dotkliwy uszczerbek w swym zarobku dziennym, otrzymują diety za dni rzeczywistej pracy, a jeżeli mieszkają poza miejscem urzędowania, nadto zwrot kosztów podróży,—w jednym i drugim przypadku według norm, przewidzianych dla funkcjonariuszów państwowych w VII grupie uposażenia.

§ 41. Do miejscowych komisji wyborczych, a w szczególności do ich wyznaczania, składu i sposobu powzięcia uchwał stosuje się analogicznie postanowienia, dotyczące obwodowych komisji wyborczych.

§ 42. Najpóźniej dnia 62 przed terminem wyborów wojewoda podaje do publicznej wiadomości w „Dzienniku Wojewódzkim” liczbę obwodów wyborczych i miejsce głosowania, w których mają być dokonane wybory, adres lokalu każdej obwodowej komisji wyborczej, oraz adres lokalu głównej komisji wyborczej.

§ 43. Najpóźniej do dnia 54 przed terminem wyborów ogłosi wojewoda w „Dzienniku Wojewódzkim” skład osobowy głównej i obwodowych a ewentualnie i miejscowych komisji wyborczych, oraz miejsce, czas, sposób i ostateczny termin zgłoszenia list kandydatów na radców izby i ich zastępców.

§ 44. Najpóźniej dnia 52 przed terminem wyborów przewodniczący obwodowej komisji wyborczej ogłosi publicznie dzień wyborów, godziny głosowania, adres każdego lokalu wyborczego, liczbę radców izby i ich zastępców, przypadającą na obwód, ze wskazaniem rodzaju rzemiosła, z którego dany radca i zastępca ma być wybrany.

§ 45. Ogłoszenia, przepisane w § 42, 43 i 44 powinny być bezzwłocznie rozplakatowane i utrzymane aż do ukończenia wyborów.

§ 46. Zarządzenie wyborów do izby wojewódzka władza przemysłowa ogłasza w „Dzienniku Wojewódzkim”.

§ 47. W zarządzeniu wyborów ma być oznaczony dzień głosowania, który przypaść powinien na niedzielę.

Głosowanie odbywa się jednego dnia w całym okręgu izby rzemieślniczej.

§ 48. Na obszarze każdego obwodu wyborczego właściwa władza przemysłowa I instancji wyznacza lokale wyborcze, w miarę możliwości w takim miejscu, żeby w związku ze stosunkami miejscowymi możliwie równomiernie ułatwić wszystkim wyborcom korzystanie z prawa wybierania.

§ 49. Przeprowadzenie głosowania należy do obwodowej, ewentualnie do miejscowej komisji wyborczej.

Od chwili rozpoczęcia głosowania aż do chwili ukończenia go — w lokalu wyborczym powinni być obecni bez przerwy co najmniej przewodniczący i dwaj członkowie komisji wyborczej lub ich zastępcy.

Gdyby brakło członków kompletu lub ich zastępców, przewodniczący uzupełni komisję wyborczą, powołując do niej jedną lub dwie osoby z pośród obecnych wyborców.

§ 50. Wstęp do lokalu wyborczego mają tylko wyborcy, a nadto mężowie zaufania po jednym od każdej zgłoszonej listy lub ich zastępcy.

§ 51. Przewodniczący komisji wyborczej ma prawo usunąć z lokalu wyborczego osoby, które zakłócają spokój albo w lokalu tym uprawiają agitację, nie pozbawiając ich jednak prawa oddania głosu.

Męża zaufania lub jego zastępcę przewodniczący komisji wyborczej może wydalić z lokalu wyborczego dopiero po bezskutecznym uprzednim upomnieniu, czyniąc odpowiednią wzmiankę w protokole komisji wyborczej.

§ 52. Stół, przy którym urzęduje komisja wyborcza, należy ustawić tak, aby ze wszystkich stron był widoczny. Mężowie zaufania zasiadają przy stole. Na stole należy ustawić urnę wyborczą, która powinna być tak urządzona, ażeby bez otwierania nie można było wydobywać z niej kart do głosowania.

Egzemplarz rozporządzenia niniejszego powinien znajdować się na stole biura wyborczego do publicznego użytku.

Przed rozpoczęciem głosowania komisja wyborcza i mężowie zaufania powinni się przekonać, czy urna jest próżna, poczem na urnę nałożyć pieczęcie. Od tej chwili aż do ukończenia głosowania urny w żadnym przypadku otwierać nie wolno.

§ 53. Głosowanie jest tajne i odbywa się za pomocą kart do głosowania. Karty do głosowania powinny być koloru białego. Karta powinna zawierać jedynie wyrażony cyframi numer listy kandydatów, na którą wyborca oddaje głos.

Numer może być odbity mechanicznie lub pisany.

Głos wolno oddać tylko osobiście.

§ 54. Karty do głosowania wkłada głosujący do koperty, którą wręcza mu przewodniczący. Koperty powinny być sporządzone z papieru białego i oprócz pieczęci obwodowej komisji wyborczej nie mogą być oznaczone żadnym innym znakiem odróżniającym.

§ 55. Głosowanie rozpoczyna się o godzinie 9 rano i trwa bez przerwy do godziny 21.

§ 56. Głosowanie odbywa się w następujący sposób: wyborca, zbliżywszy się do stołu, przy którym zasiada komisja wyborcza, wymienia swoje nazwisko i imię, wykazując tożsamość swej osoby. Po sprawdzeniu przez członka komisji, prowadzącego protokół, czy wymienione nazwisko i imię znajduje się w spisie wyborców, wyborca wkłada kartę do głosowania w kopertę, otrzymaną od przewodniczącego komisji, i wręcza ją przewodniczącemu, który, nie zaglądając do wnętrza koperty, wrzuca ją do urny wyborczej. Jednocześnie członkowie komisji zaznaczają w obu egzemplarzach spisu obok nazwiska wyborcy, że tenże swój głos oddał.

§ 57. Przewodniczący nie może przyjąć karty niewłożonej do koperty; również nie przyjmie kopert, oznaczonych jakimkolwiek znakiem.

§ 58. Każdy członek komisji wyborczej i każdy mąż zaufania może wystąpić z zarzutem co do tożsamości głosującego. Zarzuty te mogą być czynione dopóki osoba, o którą chodzi, nie oddała głosu. W przypadku wystąpienia z zarzutem przewodniczący komisji może zażądać od głosującego udowodnienia tożsamości jego osoby; jeżeli wyborca, którego tożsamość została zakwestjonowana, nie przedstawi dokumentów, uznanych przez komisję wyborczą za wystarczające, może się powołać na świadectwo dwóch świadków, osobiście znanych choćby jednemu członkowi komisji wyborczej. Nazwiska tych świadków i nazwisko członka komisji wyborczej, znającego ich osobiście, będą zaznaczone w protokole komisji.

Od decyzji komisji wyborczej w sprawie tożsamości wyborcy niema odwołania. Jeżeli orzeczenie

komisji w tej sprawie nie zapadło jednogłośnie, należy zaznaczyć to w protokóle.

§ 59. Głosowania przerywać nie wolno. Gdyby wskutek wydarzeń siły wyższej czynności wyborcze były na czas przejściowo uniemożliwione, komisja wyborcza może przedłużyć głosowanie lub odroczyć je do dnia następnego. Zarządzenie takie musi być natychmiast ogłoszone publicznie.

§ 60. W razie przerwania głosowania komisja wyborcza opieczętowuje akta wyborcze i urnę wyborczą i oddaje je na przechowanie przewodniczącemu. Po ponownym podjęciu głosowania należy protokółarnie stwierdzić, czy pieczęcie były nienaruszone.

§ 61. Z uderzeniem godziny 21 przewodniczący nakazuje zamknięcie lokalu wyborczego. Odtąd mogą głosować tylko wyborcy, którzy przed uderzeniem godziny 21 weszli do lokalu.

§ 62. Natychmiast po zamknięciu głosowania komisja wyborcza skutecznia obliczenie wyniku, przy czym mają prawo być obecni mężowie zaufania lub ich zastępcy.

§ 63. Przewodniczący otwiera urnę wyborczą, poczem liczy koperty w niej złożone, nie otwierając ich.

Jednocześnie ustala się na podstawie notatek w spisie wyborców liczbę wyborców, którzy głosowali.

Gdyby liczba ta mimo kilkakrotnego liczenia różniła się od liczby kopert, wyjętych z urny, należy okoliczność tę zaznaczyć w protokóle, podając okoliczności, mogące wyjaśnić przyczynę powyższej niezgodności.

§ 64. Następnie komisja wyborcza przystępuje niezwłocznie do obliczenia głosów, oddanych na poszczególne listy kandydatów.

W tym celu jeden z członków komisji wyborczej otwiera każdą kopertę z osobna, wyjmując z niej kartę do głosowania i podaje przewodniczącemu, który odczytuje głośno treść karty, poczem, okazawszy kartę mężom zaufania, jeżeli są obecni, oddaje ją wraz z kopertą innemu członkowi komisji wyborczej do sprawdzenia i przechowania aż do ukończenia obliczenia. Podczas odczytywania przez przewodniczącego dwaj członkowie komisji wyborczej czynią odpowiednie adnotacje na formularzach obliczeniowych. Po ukończeniu tych czynności oblicza się na obydwóch formularzach liczby głosów, przypadające na poszczególne listy. Liczby te na obydwóch formularzach powinny zgadzać się ze sobą i mają odpowiadać liczbie ważnie oddanych głosów.

Obydwa wypełnione formularze obliczeniowe powinny być podpisane przez wszystkich obecnych członków komisji wyborczej i dołączone do protokółu.

§ 65. Nieważne są: 1) karty do głosowania, włożone do koperty, oznaczonej znakiem odróżniającym, 2) karty do głosowania niewypełnione, 3) karty do głosowania, wypełnione niezgodnie z przepisami

mi § 53, tudzież karty oczywiście innego koloru niż biały, 4) karty do głosowania, znalezione w kopercie w liczbie większej niż jedna, o ile nie opiewają na jeden i ten sam numer, 5) karty do głosowania, nieopiewające na jedną z ważnie zgłoszonych obwodowych list kandydatów.

W przypadku, wymienionym pod pkt. 4, jeżeli wszystkie karty noszą jeden i ten sam numer, liczą się one za jedną, a pozostałe karty przewodniczący niezwłocznie zniszczy, co zaznacza w protokóle komisji.

§ 66. Karty do głosowania, unieważnione przez komisję, należy oznaczyć na odwrotnej stronie numerami porządkowymi i osobno zapakowane oraz opieczętowane załączyć do protokółu.

Gdyby powodem unieważnienia karty do głosowania była wadliwość koperty, należy dołączyć do karty także kopertę, oznaczwszy ją numerem porządkowym odpowiedniej karty.

§ 67. Wszystkie ważnie oddane karty do głosowania komisja wyborcza starannie zapakuje.

Na opakowaniu należy umieścić napis, wskazujący obwód głosowania, z którego karty pochodzą.

§ 68. Z czynności swoich komisja wyborcza spisuje protokół. Protokoły powinny być spisywane atrymentem.

W protokóle musi być uwidoczniiona: 1) liczba osób, mających prawo wybierania w danym obwodzie wyborczym, bądź w miejscu głosowania, 2) liczba wyborców, którzy wzięli udział w głosowaniu, 3) liczba głosów, unieważnionych w myśl § 65, wraz z motywami unieważnienia, 4) liczba głosów ważnych, 5) liczba głosów, ważnie oddanych na poszczególne listy kandydatów, przyczem wyszczególnić należy, ile z nich było kwestjonowanych.

Protokół powinien być podpisany przez wszystkich obecnych członków komisji wyborczej i obecnych mężów zaufania, a następnie łącznie z kartami do głosowania oraz ze spisami wyborców, użytymi podczas głosowania, powinien być odesłany niezwłocznie do głównej komisji wyborczej.

Każdy członek komisji wyborczej lub mąż zaufania, jeżeli uważa, że protokół nie jest zgodny z rzeczywistością, ma prawo podyktować swoje oświadczenie w tej mierze lub niezwłocznie złożyć je oddzielnie na piśmie. Oświadczenie to powinno być załączone do protokółu.

Po zakończeniu swych czynności komisja wyborcza bez zwłoki przesyła wszystkie akta, nie wyłączając kart do głosowania, głównej komisji wyborczej.

§ 69. Posiedzenie głównej komisji wyborczej w celu ustalenia wyników głosowania odbywa się najpóźniej 5 dnia po głosowaniu.

Przewodniczący głównej komisji wyznacza posiedzenie po nadejściu protokółów wyborczych ze wszystkich obwodów głosowania bądź miejsc głosowania i zawiadamia o miejscu i czasie tego posiedzenia co najmniej na 24 godziny przed terminem wszystkich członków głównej komisji i mężów zaufania list wyborczych.

§ 70. Główna komisja wyborcza rozpatruje nadesłane protokoły komisji wyborczych i bada, czy uchwały tych komisji co do ważności kart do głosowania są zgodne z przepisami § 65 tudzież, czy liczby, podane według przepisu § 68 ust. 2 w protokole komisji, są prawdziwe.

Jeżeli uchwały obwodowej bądź miejscowej komisji wyborczej są niezgodne z przepisami § 65, główna komisja wyborcza skutecznie odpowiednie sprostowania wyników głosowania. Widoczne błędy arytmetyczne poprawi główna komisja wyborcza, jeżeli to na podstawie protokołu lub spisu wyborców jest możliwe.

Wszelkie wątpliwości, jakie mogą się nasuwać głównej komisji wyborczej co do przeprowadzenia wyborów w poszczególnych obwodach, powinny być uwidocznione w protokole.

§ 71. Po nadejściu wyników głosowania z całego okręgu izby rzemieślniczej zestawia je główna komisja wyborcza, podając dla każdego obwodu wyborczego, a następnie i dla całego okręgu izby rzemieślniczej:

- 1) liczbę osób, uprawnionych do głosowania;
- 2) liczbę głosujących;
- 3) liczbę głosów unieważnionych;
- 4) ostateczną liczbę głosów ważnych;
- 5) liczbę głosów ważnych, oddanych na każdą ważnie zgłoszoną listę kandydatów.

Obliczenie to będzie sporządzone w dwóch egzemplarzach i powinno być podpisane przez wszystkich obecnych członków komisji i załączone do protokołu.

Zestawienie wyników obliczania może być przerwane jedynie z powodu wydarzeń siły wyższej, uniemożliwiających te czynności. Postanowienia § 60 co do pieczętowania i przechowania aktów mają odpowiednie zastosowanie.

§ 72. Wynik wyborów ustala się w każdym obwodzie według zasady względnej większości głosów, uzyskanych przez jedną ze zgłoszonych list kandydatów. Jeżeli na listy, które otrzymały największą ilość głosów, padła równa ilość głosów, o tem, którą z tych list należy uznać za wybraną, rozstrzyga los.

Na liście, która uzyskała względną większość w danym obwodzie wyborczym, uważa się za wybraną osobę, zamieszczone na tej liście.

§ 73. Główna komisja wyborcza spisuje ze swych czynności protokół. W protokole powinny być uwidocznione wszystkie obliczenia, dokonane w celu stwierdzenia wyniku wyborów.

§ 74. Po spisaniu protokołu przewodniczący głównej komisji wyborczej ogłasza na posiedzeniu rezultaty wyborów, a więc liczbę głosów ważnych, oddanych w całym okręgu izby rzemieślniczej na poszczególne listy, oraz imiona i nazwiska wybranych do izby rzemieślniczej członków i ich zastępców.

Przewodniczący głównej komisji wyborczej przesyła wszystkie akta wyborcze do władzy przemysłowej wojewódzkiej.

Władza przemysłowa wojewódzka zarządzi bezzwłoczne ogłoszenie wszystkich danych, o któ-

rych mowa w ust. 1 paragrafu niniejszego, w „Dzienniku Wojewódzkim”.

§ 75. Każdy uprawniony do głosowania może wnieść przez główną komisję wyborczą do władzy przemysłowej wojewódzkiej zarzuty przeciw ważności wyborów w ciągu dni 14 od dnia ogłoszenia wyniku wyborów w „Dzienniku Wojewódzkim”. Władza przemysłowa wojewódzka unieważni wybory w całości lub w części z powodu uchybienia przepisom rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 27 października 1933 r. o izbach rzemieślniczych i ich związku (Dz. U. R. P. Nr. 85, poz. 638) oraz przepisom niniejszym — jeżeli te uchybienia mogły wpłynąć na wynik wyborów. Decyzja władzy przemysłowej wojewódzkiej jest ostateczna.

W razie unieważnienia wyboru poszczególnego radcy, wstępuje w jego miejsce zastępca. W razie unieważnienia wyborów w całości, nowe wybory odbywają się przez te same komisje wyborcze i na podstawie tych samych spisów wyborców, z uwzględnieniem ewentualnych zmian w tych spisach, poczynionych na podstawie reklamacyj.

W razie niewniesienia sprzeciwu w terminie wyżej wymienionym lub odrzucenia sprzeciwu wybory uprawomocniają się.

§ 76. Władza przemysłowa wojewódzka sporządza protokół zakończenia postępowania wyborczego, akta zaś wyborcze opieczętowuje i składa do archiwum.

§ 77. Po uprawomocnieniu się wyborów (§ 75) władza przemysłowa wojewódzka wystawia dla każdego z wybranych członków i zastępców list wierzitelny, podpisany przez wojewodę.

List wierzitelny zawiera:

1. numer obwodu wyborczego,
2. dzień wyborów,
3. imię i nazwisko, wiek, zawód i miejsce zamieszkania osoby, wybranej na radcę izby lub jego zastępcę.

Uprawniony może podjąć list wierzitelny w ciągu 5 dni od dnia ogłoszenia wyniku wyborów u władzy przemysłowej wojewódzkiej. Listy wierzitelne, niepodjęte w tym terminie, władza przemysłowa wojewódzka przesyła uprawnionym pod adresem, wskazanym na liście kandydatów.

§ 78. Z chwilą uprawomocnienia się wyniku wyborów władza przemysłowa wojewódzka rozwiązuje główną, obwodowe i miejscowe komisje wyborcze.

§ 79. Wszelkie wydatki, połączone z przeprowadzeniem wyborów, pokrywa się z funduszów izby.

§ 80. W m. st. Warszawie uprawnienia i obowiązki wojewody, wynikające z przepisów niniejszych, wykonywa Komisarz Rządu.

§ 81. Rozporządzenie niniejsze wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

Minister Przemysłu i Handlu: *Zarzycki*